

MYO Öğrencilerinin İnternet Kullanım Amaçlarının İncelenmesine İlişkin Bir Araştırma

A Research on The Vocational High School Students' Intentions of Internet Usage

Şenol OKAY*
Enver AYDOĞAN**

ÖZET

Bu çalışmada, Meslek Yüksek Okulu (MYO) öğrencilerinin; interneti bireysel ve eğitimsel açıdan kullanım düzeyleri ve nasıl kullandıklarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca bu amaçların sınıf, program ve cinsiyet farklılığına göre değişip değişmediği incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2009-2010 öğretim yılında Pamukkale Üniversitesi Denizli MYO, Gazi Üniversitesi Atatürk MYO, Akdeniz Üniversitesi Akseki MYO, Selçuk Üniversitesi Teknik Bilimler MYO (TBMYO), Süleyman Demirel Üniversitesi TBMYO ve Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz MYO'larında öğrenim gören ve ölçme aracına cevap veren 1. ve 2. sınıf öğrencisi toplam 687 öğrenci oluşturmaktadır. İnternet kullanım amaçlarını ölçme aracı anketler öğrencilere elden ulaştırılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile doldurulması temin edilmiştir. Anketler aracılığı ile toplanan veriler bilgisayara girilmiş ve SPSS 12.0 for Windows programı ortamında analiz edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde aritmetik ortalama ve standart sapmanın yanı sıra, t-testi analizi ve Mann Whitney U Testi kullanılmıştır. Analiz sonucu oluşturulan tabloların değerlendirilmesinin ardından sonuç ve öneriler yapılmıştır.

Türkçe Anahtar Kelimeler: İnternet, İnternet Kullanım Amacı, MYO Öğrencileri.

Çalışmanın türü: Araştırma

ABSTRACT

Critical thinking and creativity are becoming the standards of the 21st century people. Despite the use of the products of science and technology and the facilities for consumers, the fact that individuals should think and generate ideas while using the techno-scientific outputs is a necessity not only in terms of socio-economy but also in terms of settling social problems. All members of a developing society must be closely connected with production process as well as consumption process. (Akpınar, 1999:148). Today, reaching, valuing, organizing, using and sharing information have been of capital importance. Considering all of those, it can be stated that using all kinds of equipments which will enable individuals to reach, use and spread information will be a must. It can be also suggested that information technologies are compulsive powers for culture and economy (Karahana ve İzci, 2001). In our day, information is a byword for "power". The power of the information rises to the surface especially in times of chaos and change. The role of information technologies in effectively forming, transmitting, developing and sharing process of information is indisputable. Thus, this manifests the indispensable and critical importance of information technologies for all countries. (Halawi vd., 2006). High quality national education, advanced scientific fields and activities, producing and transforming high technology are needed to be able to accommodate information age. (Kutlu, 2000; Meder, 2001). Arranging learning environments according to the conditions and expectations by reconsidering the needs of students and society is essential. It is needed to provide all facilities which will enable students to reach, use, produce and improve information to prepare such environment. (Akkoyunlu, 2002). Members of a profession need to improve themselves continuously and accommodate changes and developments for the continuity of success in professional life. Reaching information sources is important in this process. İnternet has become the most important way of reaching those sources most effectively. (Özen vd., 2004). Required knowledge and experience which students need to have, who receive education at VHS (Vocational High Schools) which satisfy intermediate member need by training technicians for industry, are becoming very important for their professional life. This background also affects the industry directly. Understanding how and for which purposes students use internet, which enable them to follow professional and general developments, is a finding which can be considered in education.

In this research; determining how and in which extent VHS students use internet in terms of individual and educational perspectives is intended. Following sub problems are tried to be answered in line with the said general goal:

- How often do the students use the internet?
- For which purposes do the students use the internet?
- Do the internet using purposes vary according to 1st and 4th year difference?
- Do the internet using purposes vary according to the gender?

This study has been made based on scanning model. Study group of the research consists of total 687 1st and 2nd year students who answered measuring instrument and study at Pamukkale University Denizli VHS, Gazi University Atatürk VHS, Akdeniz University Akseki VHS, Selçuk University Technical Sciences VHS (TSVHS), Süleyman Demirel University TSVHS and Kırklareli University Lüleburgaz VHS, in 2009-2010 semesters. Survey is utilized as data collecting instrument in the research. The survey

* Yrd. Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi

** Doç. Dr., Gazi Üniversitesi

used in Özdemir and Usta's study (2007) is benefited to form survey items. The Cronbach Alfa reliability co-efficient of the survey is calculated 0.86. Thus, it can be stated that the survey has a rather high reliability. The data which was collected via surveys was entered into the computer and analyzed at SPSS 11.0 for Windows environment. The conclusions and suggestions were drawn and made, respectively, after having assessed the tables which were formed in consequence of the analyses. The interval width of Likert scale was calculated through "sequence width /intended group number" formula.

It is observed that VHS students use internet mostly sending e-mails and on-line chatting for communication purposes. 1st year students use e-mails more than 2nd year students. Receiving/sending e-mail and on-line chatting rates among the classes are similar. Mainstream education students use internet for on-line chatting more than evening education students. On the other hand, evening education students receive/send e-mail more than mainstream education students. Gender factor makes a meaningful difference in communication-purpose internet using. Males use internet more for communication-purpose compared to females.

In terms of educational purpose, it can be stated that students use the internet mostly to do research related to lesson and homework. It is observed that the participation rates in e-mail groups and forums are low. In terms of educational purpose, it can be suggested that 1st year students participate e-mail groups and forums more than senior class students. In terms of educational purpose, mainstream students use internet for student affairs more than evening students. However, evening students use internet for receiving course more than mainstream students. Females use internet for the procedures related to student affairs more than males. On the other side, males use e-mail groups and forums more than females.

In terms of information research purpose, it can be stated that students use the internet mostly for listening/downloading music, watching tv/video and reading electronic newspapers/magazines. It is observed that general information research purpose internet use rate among VHS students is lower compared to the results of the former research. 56% of all students have never had a bet (İddia etc.) online. Nonetheless, 11.9% of students express that they have a bet online "always and often". It can be suggested that generally, VHS students utilize internet for fun. In terms of general information research purpose internet use, mainstream students use internet for information research and downloading software more than evening students. However, evening students use internet for playing online games and joining competitions more than mainstream students. It can be indicated that gender factor is a significant variable, in terms of information research purpose internet use. The significant difference is in favor of males. Males use internet for researching information more than females.

Approximately half of the respondent students do not use the internet for commercial purposes. Considering economic conditions of the students, it can be suggested that they do not need such use. However, as for utilizing many Cv collecting internet sites on which job applications are made, consciousness-raising activities can be done. 1st year students do online banking transactions and use internet commercially more than 2nd year students. It is observed that programme variable does not comprise an important difference in commercial internet use. Gender variable makes a important difference in commercial transaction purpose internet use. Difference is in favor of males. It can be stated that males use internet for commercial transactions more than females.

Keywords: Internet, Purpose of Internet Usage, Vocational High School Students.

The type of research: Research

GİRİŞ

21. yüzyılın bireyleri için eleştirel düşünce ve yaratıcılık artık bir standart olmaktadır. Bilim ve teknolojinin ürettiği malzemelerin kullanımı ve tüketicilerin işi daima kolaylaşmasına rağmen, tüm bireylerin tekno-bilimsel çıktıları kullanırken düşünceleri ve fikir üretmeleri birey ve toplum sosyo-ekonomisi açısından olduğu kadar toplumsal sorunların çözümü bağlamında da gereklidir. Gelişmekte olan toplumun tüm bireyleri tüketim kadar üretimle de ilgili olmak zorundadır (Akpınar, 1999:148). Günümüzde bilgiye ulaşma, bilgiyi değerlendirme, bilgiyi organize etme, bilgiyi kullanma ve bilgiyi diğerleriyle paylaşma çok önem kazanmıştır. Bütün bunların sonucu olarak da, öğretim ortamında bireyleri bilgiye ulaştıracak, bilgiyi kullanabilmesini ve yayabilmesini sağlayacak her türlü aracı kullanmak zorunda olunacağı ifade edilebilir. Bilgi teknolojilerinin kültürü ve ekonomiyi zorlayan bir güç olduğu belirtilebilir (Karahana ve İzci, 2001).

Bilgi günümüzde "güç" ile eş anlamlı kullanılmaktadır. Özellikle kargaşa ve değişim zamanlarında, bilginin gücü daha fazla ortaya çıkmaktadır. Bilginin etkin bir şekilde oluşturulması, aktarılması, geliştirilmesi ve paylaşılmasında bilişim teknolojilerinin rolü tartışılmazdır. Bu da bilişim teknolojilerini ülkeler için kritik ve bir o kadar da vazgeçilmez önemini ortaya koymaktadır. (Halawi vd., 2006:384-397). Bilgi çağına uyum sağlayabilmek için, yüksek kalitede ulusal eğitime, gelişmiş bilimsel alanlar ve faaliyetlere, ileri teknoloji üretimi ve dönüşümüne gereksinim vardır. (Kutlu, 2000:66-76; Meder, 2001:71).

Bilişim teknolojilerindeki gelişmelerin çizgisine bakıldığında en kapsamlı değişikliklerin yaşandığı dönemin 1990'lı yılların başı olduğu görülmektedir. 1990'lı yıllarda bilgisayarların hızının ve kapasitesinin baş döndürücü biçimde gelişmesi önce bilgisayar ağlarından oluşan modelleri, sonrasında da ağların birbirine bağlanması ile geniş alanlara yayılmış tek merkezden de idare edilebilen sistemleri karşımıza çıkarmıştır. Yine aynı dönemlerde, yazılım teknolojisi de donanım teknolojisi kadar hızla gelişse bile yakın

düzeyde bir değişim göstermiş; programlama dilleri, sistem yazılımları, verimlilik araçları ve uygulama yazılımları alanında çok sayıda çözüm ve ürün pazarlara sunulmuştur. (Süygün, 2007:6)

Teknoloji alanındaki gelişmeler ve yenilikler insanoğlunun yaşamına birçok alanda büyük kolaylıklar sunmaktadır. Özellikle bilgisayarların elektronik bilginin işlenmesi, saklanması, paylaşılması ve ulaştırılmasında sağladığı büyük kolaylık ve verimlilikler nedeniyle eğitim, bankacılık, sağlık ve iletişim gibi birçok sektörde bilgisayar yaygınlık oranları giderek artmaktadır. Fakat bilgisayar yaygınlık oranlarının her geçen gün biraz daha artmasına rağmen bu araçlardan verimli ve etkin bir şekilde yararlanmak kullanıcıların yeterli kullanım becerilerine sahip olmalarına bağlıdır (Tekinarslan, 2008:187). Öğrenciler bilgiye ulaşabilmeli, ulaşılan bilgileri yorumlayabilmeli, diğer bilgilerle ilişkilendirebilmeli ve yeni bilgiler üretmek için araştırma ve inceleme yapabilmelidirler (Kozma ve Schank, 1998:3-27). Bilginin paylaşımı ve yönetimi sürecinde iletişim teknolojileri anahtar görevi yapmaktadırlar (Mercader vd, 2006:16-18).

Öğrencilerin ve toplumun gereksinimlerinin yeniden gözden geçirilerek öğrenme ortamlarının koşullara ve beklentilere uygun olarak düzenlenmesi günümüzde zorunlu hale gelmiştir. Bu tür ortamların hazırlanabilmesi için de öğrencileri bilgiye ulaştıracak; bilginin kullanılmasını, üretilmesini ve iletilmesini sağlayacak her türlü aracı kullanma olanaklarının sağlanması gerekir (Akkoyunlu, 2002:1-8). İş yaşamındaki başarının devamlılığı için meslek mensuplarının değişme ve gelişmelere uyum sağlaması, kendisini sürekli yenilemesi gerekmektedir. Bu süreçte bilgi kaynaklarına ulaşma önem kazanmaktadır. İnternet günümüz iş hayatında bilgi kaynaklarına en etkili biçimde ulaşma yollarından en önemlisi haline gelmiştir (Özen vd., 2004:52-57).

İnternet'in en belirgin özelliği, kolay ve hızlı bir iletişim imkânı sunmasıdır. Ancak bunun yanı sıra internetin 'amacı dışında hatalı' kullanımı sonucunda aile içi çatışmalar, yüksek telefon faturası ve internet kafelere yapılan ödemeler nedeniyle ekonomik kayıplar, bağımlılık oluşturma ve çevreden soyutlanma gibi sorunlarla da karşılaşabilmektedir. Bunun yanında, internetin bireyi çevreden soğutabileceği düşüncesinin aksine bireyin internet sayesinde farklı sosyal çevrelere daha rahat ulaşma olanağı bulduğu ve dolayısıyla bu yolla ilişkilerini sosyal alana taşıdığı dikkate alındığında internetin beraberinde getirdiği olumlu ve olumsuz durumların olabileceği açıktır (Çavuş ve Gökdaş, 2006:58).

31 Aralık 2009 tarihi itibarı ile dünyada internet kullanıcılarının sayısı 1 milyar 802 milyon 330 bin 457 kişidir. Dünya nüfusu 6 milyar 767 milyon 805 bin 208 dir. Dünyada internet kullananların nüfusa oranı % 26.6 olduğu ortaya çıkmaktadır. Tablo 1'de dünyada kıtaların internet kullanıcı sayıları ve nüfuslarına oranları görülmektedir (internetworldstats.com, 2010).

Tablo1. Dünyada kıtaların internet kullanıcı sayıları ve nüfusa oranları

Bölgeler	Nüfus (2009)	İnternet Kullanıcı Sayısı (31.12.2000)	En Son İnternet Kullanıcı Sayısı (31.12.2009)	Büyüme (2000-2009) (%)	Dünyadaki Kullanım Oranı (%)
Afrika	991,002,342	4,514,400	86,217,90	1,809.8	4.8
Asya	3,808,070,503	114,304,000	764,435,900	568.8	42.4
Avrupa	803,850,858	105,096,093	425,773,571	305.1	23.6
Orta Doğu	202,687,005	3,284,800	58,309,546	1,675.1	23.3
Kuzey Amerika	340,831,831	108,096,800	259,561,000	140.1	14.4
Latin Amerika	586,662,468	18,068,919	186,922,050	934.5	10.4
Avustralya	34,700,201	7,620,480	21,110,490	177.0	1.2
Dünya Toplamı	6,767,805,208	360,985,492	1,802,330,457	399.3	100.0

Avrupa'daki en çok internetin kullanıldığı on ülkenin internet kullanım oranları incelendiğinde, Türkiye Avrupa'da internet kullanım oranı sıralamasında 7. sırada yer almaktadır. Dünyada internet kullanıcısı sıralamasında 2005 yılında 20. olan Türkiye, 2006 yılında 10 milyon 220 bin internet kullanıcısı ile 16. sıraya yükselmiş, 2009 yılı Eylül ayı verilerine göre 26 milyon 500 bin (nüfusun %34.5'i) kullanıcı ile 16. sırada devam etmektedir. Dünyada internet kullanan nüfus içinde oranımız yüzde 1,5 dir. Dünyada internet kullanıcılarının arasında %20.8 ile Çin birinci sırada yer alırken, ikinci sırada % 13.1 ile ABD ve üçüncü sırada % 5.5 ile Japonya bulunmaktadır (internetworldstats.com, 2010).

Bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler sebebiyle meslek elemanı yetiştirme sürecinde edinilen bazı beceriler kısa sürede geçerliliğini yitirmekte veya yetersiz kalmaktadır. Meslek mensupları bir yandan mesleğini sürdürürken diğer yandan yeni birtakım bilgi ve beceriler edinme, mevcut becerilerini geliştirme

ihtiyacı hissetmektedir. Kısaca mesleki başarının devamlılığı için meslek mensuplarının değişme ve gelişmelere uyum sağlaması, kendisini sürekli yenilemesi gerekmektedir. Bu süreçte bilgi kaynaklarına ulaşma önem kazanmaktadır (Aktaran: Tekin vd., 2009:2175).

Ülke sanayisine tekniker yetiştirerek ara eleman ihtiyacını karşılayan MYO'larında öğrenim gören öğrencilerin sahip olmaları gereken bilgi ve pratik tecrübeleri iş hayatlarında oldukça önem kazanmaktadır. Bu birikim aynı zamanda ülke sanayisini doğrudan etkilemektedir. Öğrencilerin mesleki ve genel gelişmeleri, yenilikleri takip imkânı sağlayan interneti ne düzeyde ve hangi amaçlarla kullandıklarının bilinmesi eğitim sürecinde yararlanılabilecek önemli bir veri haline gelmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada; MYO öğrencilerinin interneti bireysel ve eğitimsel açıdan kullanım düzeylerinin ve nasıl kullandıklarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu genel amaç doğrultusunda, aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin interneti kullanma sıklığı nedir?
2. Öğrenciler interneti hangi amaçla kullanmaktadırlar?
3. Öğrencilerin interneti kullanım amaçları 1. ve 2. sınıf farklılığına göre değişmekte midir?
4. Öğrencilerin interneti kullanım amaçları program (normal öğretim-ikinci öğretim) farklılığına göre değişmekte midir?
5. Öğrencilerin interneti kullanım amaçları cinsiyet farklılığına göre değişmekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışıldığı ve çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde çalışma yapmaya uygun olduğu için tarama modeline dayalı olarak gerçekleştirilmiştir (Karasar, 2005).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2009-2010 öğretim yılında Pamukkale Üniversitesi Denizli MYO, Gazi Üniversitesi Atatürk MYO, Akdeniz Üniversitesi Akseki MYO, Selçuk Üniversitesi Teknik Bilimler MYO (TBMYO), Süleyman Demirel Üniversitesi TBMYO ve Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz MYO'larında öğrenim gören ve ölçme aracına cevap veren 1. ve 2. sınıf öğrencisi toplam 687 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anketteki maddelerin oluşturulmasında Özdemir ve Usta'nın (2007) çalışmasında kullanılan ankettten yararlanılmıştır. Anketin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0.86 olarak hesaplanmıştır. Buna göre, anketin oldukça yüksek bir güvenirliğe sahip olduğu söylenebilir.

Verilerin Analizi

Anketler aracılığı ile toplanan veriler bilgisayara girilmiş ve SPSS 11.0 for Windows ortamında analiz edilmiştir. Analiz sonucu oluşturulan tabloların değerlendirilmesi ardından sonuç ve öneriler yapılmıştır. Araştırmada kullanılan Likert ölçeğinde aralıkların genişliği "dizi genişliği/yapılacak grup sayısı" formülü ile hesaplanmıştır. Buna göre aralıklar oluşmuş ve sınıflama buna göre yapılmıştır. Aralıkların anlamları Tablo 2'de görülmektedir (Tekin, 1993, 262).

Tablo 2. Aralıkların anlamları

1	1.00-1.80	Hiçbir zaman
2	1.81-2.60	Nadiren
3	2.61-3.40	Bazen
4	3.41-4.20	Sık sık
5	4.21-5.00	Her zaman

BULGULAR**Araştırmaya Katılanlar Hakkında Genel Bilgiler**

Araştırmaya katılan öğrenciler hakkında genel bilgiler Tablo 3’de görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcılara ilişkin demografik bulgular

Değişkenler		Frekans	Yüzde
Üniversiteler	1. Pamukkale Üniversitesi Denizli MYO	114	16.6
	2. Akdeniz Üniversitesi Akseki MYO	112	16.3
	3. Selçuk Üniversitesi TBMYO	111	16.2
	4. SDÜ Üniversitesi TBMYO	115	16.7
	5. Gazi Üniversitesi Atatürk MYO	121	17.6
	6. Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz MYO	114	16.6
Toplam		687	100.0
Cinsiyet	Erkek	570	83.0
	Bayan	117	17.0
Toplam		687	100.0
Sınıf	1. Sınıf	339	49.3
	2. Sınıf	348	50.7
Toplam		687	100.0
MYO’na giriş şekli	ÖSS ile	287	41.8
	Sınavsız geçiş	400	58.2
Toplam		687	100.0
İnterneti Kullanma sıklığı	Düzenli bir kullanıcıyım	371	54.0
	Haftada birkaç kez kullanıyorum	274	39.9
	Ayda birkaç kez kullanıyorum	38	5.5
	Yılda birkaç kez kullanıyorum	-	-
	Hiç kullanmıyorum	4	0.6
Toplam		687	100.0
İnterneti Kullanma Süresi	1 yıl	33	4.8
	2 yıl	66	9.6
	3 yıl	102	14.8
	4 yıl	121	17.6
	5 yıl+	365	53.1
Toplam		687	100.0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %17.6’sı Gazi Üniversitesi, %16.7’si Süleyman Demirel Üniversitesi, %16.6’sı Pamukkale ve Kırklareli Üniversitelerinde, %16.3’ü Akdeniz Üniversitesi, %16.2’si Selçuk Üniversitesi öğrenim görmektedirler. Üniversitelerden araştırmaya cevap veren öğrenci sayısının birbirlerine yakın sayıda olduğu belirtilebilir. Araştırmaya katılanların %83’ü erkek, %17’i ise kız öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın yapıldığı okullarda ağırlıklı olarak teknik branşlarda öğrenim görülen bölümler tercih edildiğinden erkek öğrenci sayısı daha fazla çıkmıştır. Öğrencilerin %49.3’ü birinci sınıfta, %50.7’si ise ikinci sınıfta öğrenim görmektedir. Araştırmaya katılanların %41.8’i ÖSS ile, %58.2’si ise sınavsız geçiş sistemi ile okullarında eğitime hak kazanmışlardır. Öğrencilerin interneti kullanma sıklıkları incelendiğinde, %54’ünün interneti düzenli olarak kullandığı görülmektedir. Bunun yanında katılımcıların %39.9’u haftada birkaç kez, %5.5’i ise ayda birkaç kez interneti kullandıklarını belirtmişlerdir. Uzel’in (2009) Hacettepe Üniversitesi MYO da yaptığı araştırmada interneti öğrencilerin %69’u her gün, %30’u haftada birkaç kez kullandıkları sonucu çıkmıştır. Tekin vd.’nin (2009) araştırmalarında ise MYO öğrencilerinin %34’ü her gün internet kullandıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası (%53.1) interneti 5 yıl ve daha fazla süredir, %17.6’sı 4 yıldır ve %14.8’i ise 3 yıldır kullanmaktadırlar.

Öğrencilerin İnternet’i Kullanma Amaçlarına İlişkin Bulgular

Tablo 4’de öğrencilerin interneti iletişim amaçlı kullanmalarına ilişkin durumları görülmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin İnternet’i iletişim amaçlı kullanma durumları

İletişim Amaçlı Aktiviteler	Hiçbir Zaman		Nadiren		Bazen		Sık sık		Her Zaman		$\bar{X}$	S
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
E-posta alıp gönderme	48	7	52	7.6	235	34.2	106	15.4	246	35.8	3.65	1.23
Sohbet etme	62	9	72	10.5	211	30.7	151	22	191	27.8	3.49	1.24
Kısa Mesaj (Sms) gönderme	160	23.3	107	15.6	175	25.5	116	16.9	129	18.8	2.92	1.41
Toplam											3.35	1.29

Tablo 4’deki bulgular incelendiğinde, öğretmen adaylarının interneti iletişim amaçlı olarak kullandıkları aktiviteler içerisinde en çok “e-posta alıp-gönderme” aktivitesini kullandıkları görülmektedir. “E-posta alıp gönderme” aktivitesi %51.2, “sohbet etme” aktivitesini de %49.8 oranında “her zaman ve sık sık” aralıklarında kullandıklarını belirtmişlerdir. E-posta kullanım düzeyi ortalaması ise ($\bar{X}=3.65$) ve sohbet etme aktivitesi ortalaması ($\bar{X}=3.49$) ile “sık sık” aralığında çıkmıştır. Kısa mesaj gönderme aktivitesi ise ($\bar{X}=2.92$) ortalama ile “bazen” sıklığında kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 5’de öğrencilerin interneti eğitim amaçlı kullanmalarına ilişkin durumları görülmektedir.

Tablo 5. Öğrencilerin İnternet’i eğitim amaçlı kullanma durumları

Eğitim Amaçlı Aktiviteler	Hiçbir Zaman		Nadiren		Bazen		Sık sık		Her Zaman		$\bar{X}$	S
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Öğrenci işleri ile ilgili işlemler yapma	96	14	79	11.5	173	25.2	145	21.1	194	28.2	3.38	1.36
Ödev ve dersle ilgili araştırma yapma	17	2.5	33	4.8	209	30.4	212	30.9	216	31.4	3.83	1.00
Kurs alma	158	23	116	16.9	185	26.9	138	20.1	90	13.1	2.83	1.33
E-posta gruplarına ve forumlara katılma	193	28.1	160	23.3	194	28.2	70	10.2	70	10.2	2.51	1.27
Toplam											3.13	1.24

Tablo 5’deki bulgular incelendiğinde; öğrencilerin interneti eğitim amacıyla en fazla “ödev ve dersle ilgili araştırma yapma” ve “öğrenci işleri ile ilgili işlemler” amacıyla kullandıkları görülmektedir. Öğrenciler; “ödev ve dersle ilgili araştırma yapma” amacı ile %62.3’ü “her zaman ve sık sık” aralıklarında interneti kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin interneti ödev ve dersle ilgili araştırma yapma amacıyla kullanmalarına ilişkin görüşlerinin akademik ortalamasının 3.83 ile “sık sık” düzeyinde gerçekleşmiştir. Öğrencilerin %49.3’ü “öğrenci işleri” ile ilgili olarak interneti “her zaman ve sık sık” aralıklarında kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğrenci işleri ile ilgili kullanmaya ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması ise ($\bar{X}=3.38$) ile “sık sık” aralığında gerçekleşmiştir. Öğrencilerin internetten “kurs alma” aktivitesini ($\bar{X}=2.83$) ortalama ile “nadiren” aralığında kullandıkları görülmektedir. “E-posta gruplarına ve forumlara katılma” aktivitesini ise $\bar{X}=2.51$ ortalama ile “nadiren” aralığında gerçekleştirmektedirler. Bilgiye ulaşma süresini azaltan internetin öğrencilerin eğitim amaçlı olarak, ödev dersleri ile ilgili araştırma yapmalarında en önemli araç haline geldiği ifade edilebilir. Üniversitelerin büyük oranda öğrenci işlerine ilişkin işlemlerini internet üzerinden gerçekleştirmesi öğrencilerde zorunlu olarak bu aktiviteyi kullanmaya yönlendirdiği belirtilebilir.

Tablo 6’da öğrencilerin interneti bilgi arama amaçlı kullanmalarına ilişkin durumları görülmektedir.

Tablo 6’daki bulgular incelendiğinde; öğrencilerin interneti bilgi arama ve çevrim içi işlemler yapma amaçlı olarak en fazla “müzik dinleme/indirme” amaçlı kullandıkları görülmektedir. Öğrencilerin %63’ü “müzik dinleme/indirme” ile ilgili olarak interneti “her zaman ve sık sık” aralıklarında kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin bu konudaki aritmetik puan ortalaması ($\bar{X}=3.80$) ile “sık sık” düzeyinde

çıkıştır. “Gazete-dergi okuma” aktivitesini %54.7, “Tv-video izleme” aktivitesini de %53.9 oranlarında “her zaman ve sık sık” aralıklarında kullandıkları görülmektedir. Bu iki aktivitenin aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3.53$; $\bar{X}=3.55$) ile “sık sık” düzeyinde gerçekleşmiştir. Araştırmaya katılan öğrenciler “genel bilgi arama” ($\bar{X}=3.23$), “oyun oynama” ($\bar{X}=3.23$), yazılım (program) indirme” ($\bar{X}=3.20$) ve “yarışmalara katılma” ($\bar{X}=2.91$) aktivitelerini “bazen” aralığında kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %56.3’ü internet üzerinden bahis oyunlarını hiçbir zaman oynamadıklarını ifade etmişlerdir. Buna karşılık katılımcıların %11.9’u ise sık sık ve her zaman aralığında bahis oynadıklarını ifade etmektedirler. $\bar{X}=1.92$ aritmetik ortalama ile bahis oynama “nadiren” düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin İnternet’i bilgi arama ve çevrim içi işlemler yapma amaçlı kullanma durumları

Bilgi Arama Amaçlı Aktiviteler	Hiçbir Zaman		Nadiren		Bazen		Sık sık		Her Zaman		$\bar{X}$	S
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Genel bilgi arama	94	13.7	92	13.4	203	29.5	147	21.4	151	22	3.24	1.31
Oyun oynama	78	11.4	94	13.7	242	35.2	136	19.8	137	19.9	3.23	1.23
Yazılım (program) indirme	87	12.7	104	15.1	206	30	161	23.4	129	18.8	3.20	1.26
Gazete/dergi okuma	56	8.2	66	9.6	189	27.5	206	30	170	24.7	3.53	1.19
Tv-video izleme (Youtube vs.)	44	6.4	86	12.5	187	27.2	184	26.8	186	27.1	3.55	1.19
Müzik dinleme/indirme	43	6.3	50	7.3	161	23.4	176	25.6	257	37.4	3.80	1.19
Yarışmalara katılma	169	24.6	110	16	153	22.3	120	17.5	135	19.7	2.91	1.44
Bahis (iddia) oyunları	387	56.3	102	14.8	116	16.9	29	4.2	53	7.7	1.92	1.26
Toplam											3.17	1.25

Tablo 7’de öğrencilerin interneti ticari amaçlı kullanmalarına ilişkin durumları görülmektedir.

Tablo 7. Öğrencilerin İnternet’i ticari amaçlı kullanma durumları

Ticari Amaçlı Aktiviteler	Hiçbir Zaman		Nadiren		Bazen		Sık sık		Her Zaman		$\bar{X}$	S
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
İş Başvurusu Yapma	341	49.6	103	15	134	19.5	56	8.2	53	7.7	2.09	1.30
Bankacılık işlemleri	277	40.3	132	19.2	142	20.7	67	9.8	69	10	2.29	1.34
Alış-veriş yapma	339	49.3	104	15.1	136	19.8	47	6.8	61	8.9	2.10	1.32
Toplam											2.16	1.32

Tablo 7’deki bulgular incelendiğinde; öğrencilerin interneti ticari işlemler yapma amaçlı olarak ($\bar{X}=2.16$) aritmetik ortalama ile “nadiren” aralığında kullandıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık olarak yarısının internette hiçbir zaman alış-veriş yapmadıkları, iş başvurusunda bulunmadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlara paralel %40.3’ü hiçbir zaman internet üzerinden bankacılık işlemleri gerçekleştirmemişlerdir. Öğrenciler interneti “bankacılık işlemleri” ($\bar{X}=2.29$), “alış-veriş yapma” ($\bar{X}=2.10$) ve “iş başvurusu yapma” ($\bar{X}=2.09$) ortalamaları ile “nadiren” düzeyinde yaptıklarını belirtmişlerdir. MYO öğrencilerinin interneti ticari amaçlı kullanma düzeylerinin oldukça düşük olduğu ifade edilebilir. Öğrencilerin ekonomik gelir düzeyleri dikkate alındığında böyle bir ihtiyacın oluşmadığı belirtilebilir.

Öğrencilerin İnterneti Kullanım Amaçlarının Sınıf Farklılığına İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğrencilerin internet kullanım amaçlarının sınıf farklılığına göre değişip değişmediği incelenmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin İnternet’i iletişim amaçlı kullanma durumlarının sınıf farklılığına göre t-testi sonuçları

İletişim Amaçlı Aktiviteler	Sınıf	N	$\bar{X}$	S	t	p
E-posta alıp gönderme	1. Sınıf	339	3.67	1.20	.492	.623
	2. Sınıf	348	3.63	1.25		
Sohbet etme	1. Sınıf	339	3.51	1.18	.410	.682
	2. Sınıf	348	3.47	1.31		
Kısa mesaj (Sms) gönderme	1. Sınıf	339	3.04	1.37	2.225	.026*
	2. Sınıf	348	2.80	1.44		

*p<.05

MYO öğrencilerinin interneti iletişim amaçlı kullanma sıklığının sınıf farklılığına ilişkin bulgular Tablo 8’de görülmektedir. Bulgular incelendiğinde “Kısa mesaj (Sms) gönderme” [t(685)= 2.225; p<.05] aktivitelerini kullanma sıklığında 1. sınıf ve 2. sınıf öğrencileri arasında anlamlı fark bulunurken, “E-posta alıp gönderme” [t(685)= 0.492; p>.05] ve “Sohbet etme” [t(685)= 0.410; p>.05] aktivitelerinde ise anlamlı düzeyde farklılık çıkmamıştır. Kısa mesaj gönderme amaçlı olarak interneti 1. sınıf öğrencilerinin 2. sınıflara göre daha fazla kullandıkları görülmektedir ($\bar{X}$ =3.04). Diğer iki aktivitede ise 1. ve 2. sınıf öğrencileri benzer ortalamalarda kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 9. Öğrencilerin İnternet’i iletişim amaçlı kullanma durumlarının program farklılığına göre t-testi sonuçları

İletişim Amaçlı Aktiviteler	Program	N	$\bar{X}$	S	t	p
E-posta alıp gönderme	N.Ö	339	3.61	1.23629	-.933	.351
	İ.Ö.	348	3.69	1.22571		
Sohbet etme	N.Ö	339	3.58	1.21405	2.003	.046*
	İ.Ö.	348	3.39	1.27634		
Kısa mesaj (Sms) gönderme	N.Ö	339	2.79	1.39564	-2.262	.024*
	İ.Ö.	348	3.04	1.42674		

*p<.05

Araştırmaya katılan öğrencilerin interneti iletişim amaçlı kullanma sıklığının program farklılığına ilişkin bulgular Tablo 9’da görülmektedir. Bulgular incelendiğinde “Kısa mesaj (Sms) gönderme” [t(685)= -2.262; p<.05] ve “Sohbet etme” [t(685)= 2.003; p<.05] aktivitelerini kullanma sıklığında normal öğretim ve ikinci öğretim öğrencileri arasında anlamlı fark bulunurken, “E-posta alıp gönderme” aktivitesinde ise anlamlı düzeyde farklılık çıkmamıştır [t(685)= -0.933; p>.05]. Normal öğretim öğrencileri internette ikinci öğretim öğrencilerine göre daha fazla sohbet amaçlı kullanmaktadırlar ($\bar{X}$ =3.58). İkinci öğretim öğrencileri ise kısa mesaj gönderme amaçlı interneti daha çok kullandıkları görülmektedir ($\bar{X}$ =3.04).

Tablo 10. Öğrencilerin İnternet’i iletişim amaçlı kullanma durumlarının cinsiyet farklılığına yönelik Mann Whitney U Testi sonuçları

İletişim Amaçlı Aktiviteler	Cinsiyet	N	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	Mann-Whitney U	p
E-posta alıp gönderme	Erkek	570	351.67	200453.00	-2.345	28972	0.01*
	Bayan	117	306.62	35875.00			
Sohbet etme	Erkek	570	352.58	200970.00	-2.583	28455	0.01*
	Bayan	117	302.21	35358.00			
Kısa mesaj (Sms) gönderme	Erkek	570	357.42	203730.50	-4.002	25694.5	0.00*
	Bayan	117	278.61	32597.50			

*p<.05

Tablo 10’da araştırmaya katılan MYO öğrencilerinin interneti iletişim amaçlı kullanmalarının cinsiyet farklılığına göre değişimine ilişkin bulgular görülmektedir. Buna göre üç iletişim aktivitesinin kullanılmasında anlamlı farklılık bulunmaktadır [U=28972, p<.05], [U=284555, p<.05], [U=25694, p<.05]. Ortaya çıkan anlamlı farklılıklar internetin iletişim amaçlı kullanımında erkeklerin bayanlara oranla daha

fazla kullanıldığını göstermektedir. Bu durumda cinsiyet faktörünün internetin iletişim amaçlı kullanımında anlamlı farklılık oluşturan bir faktör olduğu ifade edilebilir.

Tablo 11. Öğrencilerin İnternet’i eğitim amaçlı kullanma durumlarının sınıf farklılığına göre t-testi sonuçları

Eğitim Amaçlı Aktiviteler	Sınıf	N	$\bar{X}$	S	t	p
Öğrenci işleri ile ilgili işlemler	1. Sınıf	339	3.30	1.32	-1.467	.143
	2. Sınıf	348	3.45	1.40		
Ödev ve dersle ilgili araştırma yapma	1. Sınıf	339	3.77	1.00	-1.576	.116
	2. Sınıf	348	3.89	.99		
Kurs alma	1. Sınıf	339	2.87	1.28	.699	.485
	2. Sınıf	348	2.79	1.38		
E-posta gruplarına ve forumlara katılma	1. Sınıf	339	2.60	1.31	1.845	.046*
	2. Sınıf	348	2.42	1.23		

*p<.05

MYO öğrencilerinin interneti eğitim amaçlı kullanma sıklığının sınıf farklılığına ilişkin bulgular Tablo 11’de görülmektedir. Bulgular incelendiğinde “e-posta gruplarına ve forumlara katılma” [t(685)= 1.845; p<.05] aktivitesini kullanma sıklığında 1. sınıf ve 2. sınıf öğrencileri arasında anlamlı fark bulunurken, diğer üç aktiviteyi kullanmada sınıf farklılığına göre anlamlı düzeyde farklılık çıkmamıştır [t(685)= -1.467; p>.05], [t(685)= -1.576; p>.05], [t(685)= 0.699; p>.05]. Ortaya çıkan anlamlı farklılık e-posta gruplarına ve forumlara katılma aktivitesinde 1. sınıf öğrencilerinin lehine gerçekleşmiştir ($\bar{X}$ =2.60).

Tablo 12. Öğrencilerin İnternet’i eğitim amaçlı kullanma durumlarının program farklılığına göre t-testi sonuçları

Eğitim Amaçlı Aktiviteler	Program	N	$\bar{X}$	S	t	p
Öğrenci işleri ile ilgili işlemler	N.Ö.	339	3.58	1.30	3.929	.000*
	İ.Ö.	348	3.18	1.39		
Ödev ve dersle ilgili araştırma yapma	N.Ö.	339	3.80	.96	-890	.374
	İ.Ö.	348	3.87	1.04		
Kurs alma	N.Ö.	339	2.54	1.29	-5.704	.000*
	İ.Ö.	348	3.11	1.32		
E-posta gruplarına ve forumlara katılma	N.Ö.	339	2.47	1.26	-669	.503
	İ.Ö.	348	2.54	1.28		

*p<.05

Araştırmaya katılan öğrencilerin interneti eğitim amaçlı kullanma sıklığının program farklılığına ilişkin bulgular Tablo 12’de görülmektedir. Bulgular incelendiğinde “Öğrenci işleri ile ilgili işlemler” [t(685)=3.979; p<.05] ve “Kurs alma” [t(685)= -5.704; p<.05] aktivitelerini kullanma sıklığında normal öğretim ve ikinci öğretim öğrencileri arasında anlamlı fark bulunurken, “Ödev ve dersle ilgili araştırma yapma” [t(685)= -0.890; p>.05] ve “E-posta gruplarına ve forumlara katılma” [t(685)= -0.669; p>.05] aktivitelerinde ise anlamlı düzeyde farklılık çıkmamıştır. Normal öğretim öğrencileri, ikinci öğretim öğrencilerine göre öğrenci işleri ile ilgili işlemlerde daha fazla kullanılmaktadırlar ($\bar{X}$ =3.58). İkinci öğretim öğrencileri ise kurs alma gönderme amaçlı interneti daha çok kullandıkları görülmektedir ($\bar{X}$ =3.11).

Tablo 13. Öğrencilerin İnternet’i eğitim amaçlı kullanma durumlarının cinsiyet farklılığına yönelik Mann Whitney U Testi sonuçları

Eğitim Amaçlı Aktiviteler	Cinsiyet	N	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	Mann-Whitney U	p
Öğrenci işleri ile ilgili işlemler	Erkek	570	336.83	191995.49	-2.14	29260.50	.032*
	Bayan	117	378.91	44332.50			
Ödev ve dersle ilgili araştırma yapma	Erkek	570	338.02	192670.00	-1.82	29935.00	.068
	Bayan	117	373.15	43658.00			
Kurs alma	Erkek	570	349.76	199361.50	-1.71	30063.50	.086
	Bayan	117	315.95	36966.50			
E-posta gruplarına ve forumlara katılma	Erkek	570	351.01	200074.00	-2.10	29351.00	.035*
	Bayan	117	309.86	36254.00			

*p<.05

Araştırmaya katılan MYO öğrencilerinin interneti eğitim amaçlı kullanmalarının cinsiyet farklılığına göre değişimine ilişkin bulgular Tablo 13’de görülmektedir. Buna göre; “Öğrenci işleri ile ilgili işlemler” [U=29260, p< .05] ve “E-posta gruplarına ve forumlara katılma” [U=29351, p<.05] faaliyetlerinde anlamlı farklılık bulunmaktadır. Diğer yargılarda ise anlamlı düzeyde farklılık çıkmamıştır [U=29935, p>.05], [U=30063, p>.05]. Ortaya çıkan anlamlı farklılıklar öğrenci işlemleri ile ilgili işlemlerde bayanların erkeklere oranla interneti eğitim amaçlı olarak daha fazla kullandıklarını göstermektedir. E-posta gruplarına ve forumlara katılma amaçlı ise erkekler interneti daha fazla kullandıkları ifade edilebilir.

Tablo 14. Öğrencilerin İnternet’i bilgi arama amaçlı kullanma durumlarının sınıf farklılığına göre t-testi sonuçları

Bilgi Arama Amaçlı Aktiviteler	Sınıf	N	$\bar{X}$	S	t	p
Genel bilgi arama	1. Sınıf	339	3.19	1.32	-.955	.340
	2. Sınıf	348	3.29	1.29		
Oyun oynama	1. Sınıf	339	3.30	1.17	1.421	.156
	2. Sınıf	348	3.16	1.29		
Yazılım (program) indirme	1. Sınıf	339	3.30	1.25	1.958	.050*
	2. Sınıf	348	3.11	1.26		
Gazete/dergi okuma	1. Sınıf	339	3.54	1.14	.282	.778
	2. Sınıf	348	3.52	1.24		
Tv-video izleme (Youtube vs.)	1. Sınıf	339	3.59	1.15	.735	.463
	2. Sınıf	348	3.52	1.22		
Müzik dinleme/indirme	1. Sınıf	339	3.81	1.18	.232	.817
	2. Sınıf	348	3.79	1.20		
Yarışmalara katılma	1. Sınıf	339	3.12	1.38	3.699	.000*
	2. Sınıf	348	2.71	1.48		
Bahis (iddia) oyunları	1. Sınıf	339	2.02	1.28	2.040	.042*
	2. Sınıf	348	1.82	1.23		

*p<.05

MYO öğrencilerinin interneti bilgi arama amaçlı kullanma sıklığının sınıf farklılığına ilişkin bulgular Tablo 14’de görülmektedir. Bulgular incelendiğinde “Yazılım (program) indirme” [t(685)= 1.958; p<.05], “Yarışmalara katılma” [t(685)= 3.699; p<.05] ve “Bahis (iddia) oyunları” [t(685)= 2.040; p<.05], aktivitelerini kullanma sıklığında 1. sınıf ve 2. sınıf öğrencileri arasında anlamlı fark bulunurken, diğer beş aktiviteyi kullanmada sınıf farklılığına göre anlamlı düzeyde farklılık çıkmamıştır [t(685)= -0.955; p>.05], [t(685)= 1.421; p>.05], [t(685)= 0.282; p>.05], [t(685)= 0.735; p>.05], [t(685)= 0.232; p>.05]. Ortaya çıkan anlamlı farklılıklar 1. sınıf öğrencilerinin lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 15. Öğrencilerin İnternet’i bilgi arama amaçlı kullanma durumlarının program farklılığına göre t-testi sonuçları

Bilgi Arama Amaçlı Aktiviteler	Program	N	$\bar{X}$	S	t	p
Genel bilgi arama	N.Ö.	339	3.49	1.23	4.953	.000*
	İ.Ö.	348	3.00	1.34		
Oyun oynama	N.Ö.	339	3.12	1.21	-2.346	.019*
	İ.Ö.	348	3.34	1.25		
Yazılım (program) indirme	N.Ö.	339	3.33	1.27	2.628	.009*
	İ.Ö.	348	3.08	1.24		
Gazete/dergi okuma	N.Ö.	339	3.60	1.20	1.561	.119
	İ.Ö.	348	3.46	1.18		
Tv-video izleme (Youtube vs.)	N.Ö.	339	3.64	1.21	1.825	.068
	İ.Ö.	348	3.47	1.16		
Müzik dinleme/indirme	N.Ö.	339	3.89	1.19	1.832	.067
	İ.Ö.	348	3.72	1.19		
Yarışmalara katılma	N.Ö.	339	2.61	1.41	-5.448	.000*
	İ.Ö.	348	3.20	1.42		
Bahis (iddia) oyunları	N.Ö.	339	1.87	1.25	-1.050	.294
	İ.Ö.	348	1.97	1.26		

*p<.05

Araştırmaya katılan öğrencilerin interneti eğitim amaçlı kullanma sıklığının program farklılığına ilişkin bulgular Tablo 15’de görülmektedir. Bulgular incelendiğinde “Genel bilgi arama” [t(685)=4.953; p<.05], “Oyun oynama” [t(685)= -2.346; p<.05], “Yazılım (program) indirme” [t(685)= 2.628; p<.05] ve “Yarışmalara katılma” [t(685)= -5.448; p<.05] aktivitelerini kullanma sıklığında normal öğretim ve ikinci öğretim öğrencileri arasında anlamlı fark bulunurken, “Gazete/dergi okuma” [t(685)= 1.561; p>.05], “Tv-video izleme (Youtube vs.)” [t(685)= 1.825; p>.05], “Müzik dinleme/indirme” [t(685)= 1.832; p>.05] ve “Bahis (iddia) oyunları” [t(685)= -1.050; p>.05] aktivitelerinde ise anlamlı düzeyde farklılık çıkmamıştır. Normal öğretim öğrencileri, ikinci öğretim öğrencilerine göre interneti genel bilgi arama ($\bar{x}$ =3.49) ve yazılım indirme ($\bar{x}$ =3.33) amaçlı olarak daha fazla kullanmaktadırlar. İkinci öğretim öğrencileri ise oyun oynama ($\bar{x}$ =3.34) ve yarışmalara katılma ($\bar{x}$ =3.20) amaçlı interneti daha çok kullandıkları görülmektedir.

Tablo 16. Öğrencilerin İnternet’i bilgi arama amaçlı kullanma durumlarının cinsiyet farklılığına yönelik Mann Whitney U Testi sonuçları

Bilgi Arama Amaçlı Aktiviteler	Cinsiyet	N	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	Mann-Whitney U	p
Genel bilgi arama	Erkek	570	348.13	198436.00	-1.23	30989.00	.216
	Bayan	117	323.86	37892.00			
Oyun oynama	Erkek	570	352.92	201165.00	-2.68	28260.00	.007*
	Bayan	117	300.54	35163.00			
Yazılım (program) indirme	Erkek	570	361.01	205775.50	-5.09	23649.50	.000*
	Bayan	117	261.13	30552.50			
Gazete/dergi okuma	Erkek	570	359.06	204665.50	-4.53	24759.50	.000*
	Bayan	117	270.62	31662.50			
Tv-video izleme (Youtube vs.)	Erkek	570	354.13	201852.00	-3.04	27573.00	.002*
	Bayan	117	294.67	34476.00			
Müzik dinleme/indirme	Erkek	570	355.06	202385.00	-3.36	27040.00	.001*
	Bayan	117	290.11	33943.00			
Yarışmalara katılma	Erkek	570	354.95	202321.99	-3.26	27103.00	.001*
	Bayan	117	290.65	34006.00			
Bahis (iddia) oyunları	Erkek	570	363.36	207117.99	-6.26	22307.00	.000*
	Bayan	117	249.66	29210.00			

*p<.05

Araştırmaya katılan MYO öğrencilerinin interneti bilgi arama amaçlı kullanmalarının cinsiyet farklılığına göre değişimine ilişkin bulgular Tablo 16’da görülmektedir. Buna göre; “Oyun oynama” [U=28260, p<.05], “Yazılım (program) indirme” [U=23649, p<.05], “Gazete/dergi okuma” [U=27040, p<.05], “Tv-video izleme (Youtube vs.)” [U=27573, p<.05], “Müzik dinleme/indirme” [U=28260, p<.05], “Yarışmalara katılma” [U=27103, p<.05] ve “Bahis (iddia) oyunları” [U=22307, p<.05] aktivitelerinde anlamlı farklılık bulunmaktadır. Genel bilgi arama amaçlı aktivitelerde ise anlamlı düzeyde farklılık çıkmamıştır [U=30989, p>.05]. Ortaya çıkan anlamlı farklılıklar bütün aktivitelerde erkekler lehine gerçekleşmiştir. İnternetin bilgi arama amaçlı kullanımında cinsiyet değişkeninin anlamlı düzeyde farklılık oluşturduğu ifade edilebilir. Erkeklerin bayanlara oranla bu amaçlı internet kullanım düzeyleri daha yüksektir.

Tablo 17. Öğrencilerin İnternet’i ticari amaçlı kullanma durumlarının sınıf farklılığına göre t-testi sonuçları

Ticari Amaçlı Aktiviteler	Sınıf	N	$\bar{X}$	S	t	p
İş başvurusu yapma	1. Sınıf	339	2.13	1.32	.842	.400
	2. Sınıf	348	2.05	1.29		
Bankacılık işlemleri	1. Sınıf	339	2.43	1.34	2.521	.012*
	2. Sınıf	348	2.17	1.34		
Alış-veriş yapma	1. Sınıf	339	2.25	1.37	2.924	.004*
	2. Sınıf	348	1.96	1.25		

*p<.05

MYO öğrencilerinin interneti ticari amaçlı kullanma sıklığının sınıf farklılığına ilişkin bulgular Tablo 17’de görülmektedir. Bulgular incelendiğinde “Bankacılık işlemleri” [$t(685) = 2.521$; $p < .05$], ve “Alış-veriş yapma” [$t(685) = 2.924$; $p < .05$], aktivitelerini kullanma sıklığında 1. sınıf ve 2. sınıf öğrencileri arasında anlamlı fark bulunurken, “İş başvurusu yapma” aktivitesinde sınıf farklılığına göre anlamlı düzeyde farklılık çıkmamıştır [$t(685) = 0.842$; $p > .05$]. Ortaya çıkan anlamlı farklılıklar 1. sınıf öğrencilerinin lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 18. Öğrencilerin İnternet’i ticari amaçlı kullanma durumlarının program farklılığına göre t-testi sonuçları

Ticari Amaçlı Aktiviteler	Program	N	$\bar{X}$	S	t	p
İş başvurusu yapma	N.Ö.	339	2.10	1.26	.200	.842
	İ.Ö.	348	2.08	1.34		
Bankacılık işlemleri	N.Ö.	339	2.24	1.36	-.999	.318
	İ.Ö.	348	2.35	1.33		
Alış-veriş yapma	N.Ö.	339	2.06	1.29	-.836	.403
	İ.Ö.	348	2.14	1.35		

* $p < .05$

Araştırmaya katılan öğrencilerin interneti ticari amaçlı kullanma sıklığının program farklılığına ilişkin bulgular Tablo 18’de görülmektedir. Bulgular incelendiğinde üç aktivitede de program farklılığına göre anlamlı düzeyde farklılık çıkmamıştır [$t(685) = 0.200$; $p > .05$], [$t(685) = -0.999$; $p > .05$] [$t(685) = -0.836$; $p > .05$]. Öğrencilerin interneti ticari amaçlı kullanmalarında program değişkeninin anlamlı düzeyde farklılık oluşturacak bir değişken olmadığı görülmektedir.

Tablo 19. Öğrencilerin İnternet’i ticari amaçlı kullanma durumlarının cinsiyet farklılığına yönelik Mann Whitney U Testi sonuçları

Ticari Amaçlı Aktiviteler	Cinsiyet	N	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	Mann-Whitney U	p
İş başvurusu yapma	Erkek	570	358.10	204119.51	-4.418	25305.50	.000
	Bayan	117	275.29	32208.50			
Bankacılık işlemleri	Erkek	570	358.36	204265.50	-4.37	25159.50	.000
	Bayan	117	274.04	32062.50			
Alış-veriş yapma	Erkek	570	362.27	206495.49	-5.71	22929.50	.000
	Bayan	117	254.98	29832.50			

* $p < .05$

Araştırmaya katılan MYO öğrencilerinin interneti ticari amaçlı kullanmalarının cinsiyet farklılığına göre değişimine ilişkin bulgular Tablo 19’da görülmektedir. Buna göre; “İş başvurusu yapma” [$U = 25305$, $p < .05$], “Bankacılık işlemleri” [$U = 25159$, $p < .05$] ve “Alış-veriş yapma” [$U = 27040$, $p < .05$] aktivitelerinde anlamlı farklılık bulunmaktadır. Ortaya çıkan anlamlı farklılıklar bütün aktivitelerde erkekler lehine gerçekleşmiştir. İnternetin ticari amaçlı kullanımında cinsiyet değişkeninin anlamlı düzeyde farklılık oluşturduğu ifade edilebilir. Erkeklerin bayanlara oranla ticari işlemler amaçlı internet kullanım düzeyleri daha yüksektir.

SONUÇLAR

MYO öğrencilerinin interneti kullanım düzeylerinin belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

MYO öğrencilerinin interneti iletişim amaçlı en çok e-posta kullanarak ve sohbet etme aktiviteleri şeklinde kullandıkları görülmektedir. İnternette kısa mesaj gönderme aktivitesini 1. sınıf öğrencilerinin 2. sınıf öğrencilere göre daha fazla kullandıkları görülmektedir. Sınıflar arasında e-posta alıp-gönderme ve sohbet etme oranlarının birbirlerine yakın düzeydedir. Normal öğretim öğrencilerinin interneti sohbet etmek amaçlı olarak ikinci öğretim öğrencilerine oranla daha fazla kullanmaktadırlar. İkinci öğretim öğrencileri ise normal öğretim öğrencilerine göre daha çok kısa mesaj gönderme amaçlı kullandıkları belirtilebilir. İnternetin iletişim amaçlı kullanımında cinsiyet faktörünün anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır. Erkekler bayanlara oranla daha fazla interneti iletişim amaçlı kullanmaktadırlar.

İnternetin eğitim amaçlı kullanımında en fazla öğrencilerin ödev ve dersle ilgili araştırma yapmak amaçlı kullandıkları ifade edilebilir. Ertuğrul ve ark. (2009) MYO öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada öğrencilerin %53.1'inin interneti ödev yapma amaçlı kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Tekin ve ark. (2009) çalışmalarında ise öğrencilerin %61'i interneti araştırma yapmak amaçlı kullandıkları tespit edilmiştir. E-posta gruplarına ve forumlara katılma aktivitelerine ise düşük düzeyde katılımı olduğu görülmektedir. Eğitim amaçlı internetin kullanımında e-posta gruplarına ve forumlara katılma birinci sınıf öğrencilerinin son sınıf öğrencilerine oranla daha fazla kullandıkları ifade edilebilir. İnternetin eğitim amaçlı kullanımında normal öğretim öğrencilerinin ikinci öğretim öğrencilerine oranla öğrenci işlemleri ile ilgili işlemlerde daha fazla kullanılmaktadırlar. Kurs alma işlemlerinde ise ikinci öğretim öğrencileri daha kullandıkları ifade edilebilir. Öğrenci işleri ile ilgili işlemlerde bayanlar interneti erkeklere oranla daha fazla kullanılmaktadırlar. E-posta gruplarını ve forumları ise erkeklerin daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Öğrencilerin bilgi arama amaçlı olarak interneti en fazla müzik dinleme/indirme, tv-video izleme ve gazete-dergi okuma amaçlı olarak kullandıkları ifade edilebilir. Genel bilgi arama amaçlı internet kullanım oranının ise önceki yapılan araştırma sonuçlarına göre MYO öğrencilerinde daha düşük çıktığı görülmektedir. Atav ve ark. (2006), interneti öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun (%76.4) “bilgiye ulaşma, haberleşme ve oyun oynama” amacıyla, “ders/ödev için bilgiye ulaşma” amaçlı kullananların oranının ise %23.6 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin %56'sı hiçbir zaman internet üzerinden bahis (iddia vb.) oyunları oynamamışlardır. Buna karşılık öğrencilerin %11.9'u ise “her zaman ve sık sık” aralıklarında oynadıklarını ifade etmektedirler. Okay'ın (2010) teknik eğitim fakültelerinde yaptığı çalışmada bu oran %20 düzeyinde çıkmıştır. Çavuş ve Gökdaş (2006) tarafından yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin internette yararlanma oranının daha çok bilgi edinme amaçlı olduğu, bunu sosyal ve ticari amaçlı kullanımın takip ettiği bulunmuştur. MYO öğrencilerinin genel olarak internette daha çok eğlence amaçlı yaralandıkları ifade edilebilir. İnternetin bilgi arama amaçlı kullanımında normal öğretim öğrencileri interneti genel bilgi arama ve yazılım indirme amaçlı olarak ikinci öğretim öğrencilerine göre daha fazla kullanılmaktadırlar. İkinci öğretim öğrencileri ise oyun oynama ve yarışmalara katılma amaçlı interneti daha fazla kullanılmaktadırlar. İnternetin bilgi arama amaçlı kullanımında cinsiyet faktörünün genel olarak anlamlı farklılık oluşturan bir değişken olduğu ifade edilebilir. Anlamlı farklılıklar erkekler lehine gerçekleşmiştir. Erkek öğrenciler bayan öğrencilere göre interneti bilgi arama amaçlı daha fazla kullandıkları belirtilebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık yarısının ticari amaçlı olarak interneti kullanmadıkları görülmektedir. Öğrencilerin ekonomik düzeyleri dikkate alındığında buna ihtiyaç duyulacak bir durumla karşılaşmadığı ifade edilebilir. Yalnız iş müracaatlarının internet üzerinden yapıldığı birçok Cv toplama sitesinden yararlanma yolları konusunda öğrenciler bilinçlendirme çalışmalar yapılabilir. Özdemir ve Usta'nın (2007) üniversite öğrencileri üzerinde yapmış oldukları çalışmada da öğrencilerin internette en az ticari amaçlı yaralandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Birinci sınıf öğrencilerinin internette bankacılık işlemleri ve alışveriş yapma oranları ikinci sınıflara göre daha fazladır. Program değişkeninin interneti ticari amaçlı kullanmada anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir. Ticari işlemler amaçlı internet kullanımında cinsiyet değişkeni anlamlı düzeyde farklılık oluşturmaktadır. Farklılıklar erkekler lehine gerçekleşmiştir. Erkekler interneti ticari amaçlı aktivitelerde bayanlara oranla daha fazla kullandıkları ifade edilebilir.

KAYNAKLAR

- Akkoyunlu, B., (2002). Öğretmenlerin İnternet Kullanımı ve Bu Konudaki Öğretmen Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 1-8.
- Akpınar, Y. (1999). Bilgisayar Destekli Öğretim ve Bilgi Toplumunda İnsan Nitelikleri. Bilgi Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı 1999 Bildiri Kitapçığı, Ankara. 145-150.
- Atav, E., Akkoyunlu, B. ve Sağlam, N. (2006). Öğretmen Adaylarının İnternete Erişim Olanakları ve Kullanım Amaçları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 37-44.
- Çavuş, H. ve Gökdaş, İ. (2006). Eğitim Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin İnternette Yararlanma Nedenleri ve Kazanımları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, III, 56-78.
- Ertuğrul, İ., Erdemil, C. ve Keskin, N. (2009). Pamukkale Üniversitesi Buldan MYO Öğrencilerinin, Bilgisayara Karşı Tutum ve Kullanım Seviyelerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Çalışması.

1.Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29 Mayıs 2009, Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Konya 2758-2770.

Halawi, L.A., McCarthy, R.V. and Aronson, J.E. (2006). Knowledge Management and the Competitive Strategy of the Firm, *The Learning Organization*, 13 (4), 384 – 397.

<http://www.internetworldstats.com/top20.htm> (29.06.2010)

Karahan, M. ve İzci, E. (2001). Üniversite öğrencilerinin internet kullanım düzeyleri ve beklentilerinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 150, http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/150/karahan_izci.htm (Erişim Tarihi:31.12.2009).

Karasar, N. (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Kozma, R. and Schank, P. (1998). Connecting With The Twenty-First Century: Technology In Support Of Educational Reform. *Association for Supervision and Curriculum Development 1998 Yearbook: Learning and Technology*, 3-27.

Kutlu, E. (2000). Bilgi Toplumunda Kalkınma Stratejileri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları. 66-76.

Meder, M. (2001). Bilgi Toplumu ve Toplumsal Değişim *Pamukkale Üniversitesi Eğitimi Fakültesi Dergisi*, Sayı:9, 72.

Mercader, R., Luis, C.M. and Ramon, S. (2006). Information Technology and Learning, *International Journal of Information Management*, 26, 16-18.

Okay, Ş. (2010). Teknik Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanım Amaçlarının İncelenmesine İlişkin Bir Araştırma. *Makine Teknolojileri Araştırma Elektronik Dergisi*, 7 (1), 97-109.

Özdemir, M.S. ve Usta E. (2007). İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin İnternet Kullanım Amaçlarının İncelenmesine İlişkin Bir Araştırma. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11, 91-110.

Özen, Y., Gülaçtı, F. ve Çıkılı, Y. (2004). Eğitim Bilimleri ve İnternet, *Doğu Anadolu Araştırmaları*, 3 (1), 52-57.

Süygün, M.S. (2007). Çukurova Bölgesinde Faaliyet Gösteren İhracatçı KOBİ'lerin Bilişim Teknolojileri Kullanımlarının Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 6.

Tekin, H. 1(1993). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Yargı Yayınları.

Tekin, M., Karahan, M., Gezer, İ ve Patır, S. (2009). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bilişim Teknolojileri Bilgi Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. 1.Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29 Mayıs 2009, Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Konya, 2174-2186

Tekinarslan, E. (2008). Eğitimciler İçin Temel Teknoloji Yeterlilikleri Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (26), 186-205.

Uzel, M. (2009). Hacettepe Meslek Yüksekokulu'nda Okuyan Öğrencilerin Mesleki Gelişimi Amacıyla Bilgisayar ve İnternet Kullanım Oranlarının Arttırılması. 1.Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29 Mayıs 2009, Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Konya 909-918.